

Uitdagingen in de Brainport-regio

SKPO is voorbereid op nieuwkomers

Door: Willemijn van Bree

De Brainportregio groeit explosief, met veel internationals. De verwachte schaa sprong in Eindhoven met 40.000 nieuwe woningen en mogelijk 22 extra basisscholen vraagt veel van het onderwijs in de regio. SKPO is hier goed op voorbereid. “We werken nauw samen met Brainport Development en de gemeente Eindhoven,” vertelt SKPO-bestuurder Peter Tijs.

Met 35 scholen, circa 50 gebouwen en ruim 11.000 leerlingen is SKPO een van de grootste schoolbesturen van Nederland. Peter: “Als groot schoolbestuur, met projecten in 21 gemeenten, hebben we een voortrekkersrol.”

Nauwe samenwerking

Peter: “In de afgelopen jaren zijn Brainport Development en SKPO dichter naar elkaar toe gegroeid. We trekken nauw met elkaar op als het gaat om onderwijsontwikkeling, met name de internationalisering van het onderwijs. Inmiddels is er een bestuurlijk netwerk van alle PO-bestuurders uit de 21 Brainportgemeenten dat twee keer per jaar bij elkaar komt om te overleggen. Ik mag daar voorzitter

van zijn. We zitten dan samen met de directeur van Brainport Development, Paul van Nunen, aan tafel om trends te bespreken.”

“ Als school moet je je omgeving bedienen

Nieuwbouw voor ambitie

Peter ziet ook dat de insteek van de gemeente Eindhoven sterk is veranderd door de ontwikkelingen in de Brainportregio: “Omdat sommige cijfers aangeven dat er door de schaa sprong mogelijk 22 basisscholen bij moeten komen in Eindhoven, hebben zij een omslag gemaakt. Wat eerst ‘niet bouwen voor leegstand’ was, heet nu ‘bouwen voor ambitie’. Dat betekent dat alle schoolgebouwen zijn bekeken op uitbreidingsmogelijkheden en dat nieuwbouwprojecten meestal bijna de helft groter worden gebouwd dan de huidige populatie vraagt. Vanwege de groeiende inwonersaantallen worden veel woontorens gebouwd, dus proberen we via de gemeente ook met projectontwikkelaars in gesprek te komen om daar scholen in te huisvesten.”

Iedereen is welkom

Peter: “De internationalisering in de regio heeft vooral de afgelopen vier jaar een enorme vlucht genomen. Bij SKPO zijn we daar al zo’n zes à zeven jaar geleden mee begonnen. Toen zijn we samen met alle directeuren begonnen met het ontwikkelen van een visie op het nieuwkomersonderwijs om onze scholen hierop voor te bereiden.”

“Veel internationals die hier komen, meestal om bij ASML of een van de toeleveranciers te werken, willen hier graag voor langere tijd blijven en zich met hun kinderen vestigen in de wijk”, vertelt Peter. “Daarin zien we een maatschappelijke opdracht. Als school moet je ervoor zorgen dat je je omgeving kunt bedienen. Een van de belangrijkste uitgangspunten voor ons en de directeuren was dat we niemand willen wegsturen. Na veel overleg kwamen we dan ook uit op een simpele visie: ‘iedereen is welkom’.”

Gemiddeld 44 nationaliteiten

Peter: “Op basis van die visie hebben we een aantal aanpassingen doorgevoerd: meer Engelstalige communicatie, waaronder Engelstalige rondleidingen en website, en het uitrollen van meer professionaliseringstrajecten. Grote scholen die voorlopers waren, hebben andere scholen daarin meegenomen. Naast de PO-scholen in de wijk hadden we al een centrale grote Nieuwkomerschool voor de regio, BS De Wereldwijzer, en waren er op enkele andere scholen aparte taalklassen met een wijkfunctie.”

“De gemiddelde SKPO-school telt 44 nationaliteiten en in totaal hebben we zo’n 88 nationaliteiten”, vertelt Peter trots. “Op dit moment kunnen al onze scholen internationale kinderen aannemen en plaatsen in de reguliere groepen. Ook toen de Oekraïne crisis uitbrak en ons land overspoeld werd, waren we hier grotendeels op voorbereid en lukte het samen met Silfo als VO-schoolbestuur om binnen drie weken een Oekraïneschool te starten voor 250 leerlingen.”

“ We leggen de verantwoordelijkheid heel laag

Brainport Development is een economische ontwikkelingsmaatschappij van Brainport Eindhoven. Het werkt samen met de overheid, bedrijven en kennisinstellingen om de Brainportregio te versterken en te ontwikkelen.

SKPO-bestuurder Peter Tijs

Leerkrachten in overvloed

Hij vertelt ook dat de directeuren van alle SKPO-scholen zelf verantwoordelijk zijn voor het implementeren van aanpassingen. “We leggen de verantwoordelijkheid heel laag. Onze directeuren voelen zich maximaal verantwoordelijk voor hun school en alles wat daar gebeurt. Daarbij gaan we aan het begin van hun aanstelling goed met ze in gesprek. We bespreken de ontwikkelingen die we willen zien en wat ieders bijdrage daaraan is.”

Deze organisatiefilosofie blijkt SKPO tot een aantrekkelijke werkgever te maken. Het bestuur heeft geen last van personeelstekorten, ondanks de enorme groei en het lerarentekort. Peter: “Ik denk ook dat deze groeiregio mensen uit het onderwijs aantrekt. Het onderwijs hier in de Brainportregio is echt een andere tak van sport, omdat het om een heel andere populatie gaat.”

Bouwheer onder de loep

Bij SKPO blijkt huisvesting complex, met name door de gesplitste verantwoordelijkheid voor investeringen en onderhoud. Bij een project enkele jaren geleden kreeg SKPO te maken met een fors tekort door stijgende bouwkosten vanwege de Oekraïne-crisis. De onduidelijkheid over bij wie deze kosten lagen, leidde tot stevige gesprekken met de gemeente en twee rechtszaken. Peter: “We hebben uiteindelijk overeenstemming bereikt met de gemeente, mede dankzij onze collega’s van huisvesting. Maar het was voor ons wel een reden om nog eens goed na te denken over hoe we met het bouwheerschap om willen gaan. Als je ervoor kiest het bouwheerschap bij de gemeente te leggen, moet je duidelijke kwaliteitskaders opstellen. Je bent dan immers de regie zelf kwijt. Ben je als schoolbestuur zelf bouwheer, dan ben je vaak afhankelijk van projectleiders en externe adviesbureaus. Die kosten vaak veel geld en je loopt dan een groter financieel risico.”

Uitvinden door uitproberen

“We willen zelf toewerken naar een grotere eigen organisatie van

onderwijshuisvesting. Hoe we dat precies gaan doen, gaan we in de komende fase uitzoeken. Voor de komende twee projecten hebben we het bouwheerschap bij de gemeente

gelegd, wat we vervolgens gaan evalueren. Daarna pakken we er zelf weer twee op. Zo kunnen we goed op een rij zetten wat voor de toekomst het handigste is.”